DOI: [10.32702/2307-2156-2020.3.2](https://doi.org/10.32702/2307-2156-2020.3.2)

УДК 330

I. А. Косач,
д. е. н., доцент, професор кафедри публічного управління та менеджменту організацій,
Чернігівський національний технологічний університет
ORCID: 0000-0003-1730-7140
А. В. Дегтярьов,
аспірант кафедри публічного управління та менеджменту організацій,
Чернігівський національний технологічний університет
ORCID: 0000-0003-2665-2544

РОЗВИТОК ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНОГО ПАРТНЕРСТВА В УМОВАХ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ ВЛАДИ В УКРАЇНІ

I. Kosach
Doctor of Economic Sciences, Associate Professor,
Professor of Public Administration and Organization's Management Department
Chernihiv National University of Technology
A. Degtiarov
postgraduate student of Public Administration and Organization's Management Department
Chernihiv National University of Technology

DEVELOPMENT OF PUBLIC-PRIVATE PARTNERSHIP IN CONDITIONS OF GOVERNMENT DECENTRALIZATION IN UKRAINE

Проаналізовано етапи становлення державно-приватного партнерства. Розглянуто основні підходи до визначення терміну «державно-приватне партнерство» з огляду на сучасні світові тенденції. Обґрунтовано характерні риси відносин державно-приватного партнерства. Визначено доцільність впровадження відносин державно-приватного партнерства як форми співпраці між органами публічного управління і приватними господарюючими суб'єктами з метою розвитку територій в умовах децентралізації влади. Досліджено стан реалізації проєктів за договорами державно-приватного партнерства в Україні. Визначено ризики для органів публічної влади та приватного інвестора в результаті відносин державно-приватного партнерства. Розглянуто основні моделі відносин державно-приватного партнерства в умовах децентралізації. Проаналізовано нормативно-правове забезпечення реалізації проєктів державно-приватного партнерства. Визначено стратегічні напрями, що можуть знайти відображення в програмних документах, спрямованих на підтримку та розвиток державно-приватного партнерства в умовах децентралізації влади.

The reform of power decentralization provoked the emergence of fundamentally new problems, which are subordinated to the modern state management policy. This is especially the case with the management of those sectors that are owned by the state and under public administration (energy, transport, public utilities, etc.). The public-private partnership concept is used to address this

problem in the management practices of developed countries. So the purpose of the study is to substantiate the opportunities and priorities for implementing public-private partnerships in the context of the reform of power decentralization in Ukraine. Problems of interaction between state property and private capital are constantly on the verge of public administration theory and practice and require continuous improvement of the conceptual framework of partnership. The use of PPP mechanisms is conditioned by crisis events in the national economy and public administration. According to this model of economic relations, the state is considered as a guarantor, organizer, regulator and customer of territorial development projects.

The stages of formation of public-private partnership are analyzed in the article. The basic approaches to the definition of the term "public-private partnership" are considered according to current global trends. The characteristic features of public-private partnership relations are substantiated. The expediency of introducing public-private partnerships as a form of cooperation between public administration bodies and private economic entities in conditions of power decentralization has been determined. The state of projects implementation in public-private partnership agreements in Ukraine is investigated. The risks for public authorities and private investors have been identified as a result of public-private partnerships. The basic models of public-private partnership relations are considered in conditions of decentralization. The regulatory and legal supporting for the implementation of public-private partnership projects is analyzed. Strategic directions aimed to supporting and developing public-private partnerships in the context of decentralization of power are identified.

Ключові слова: державно-приватне партнерство; децентралізація; концесія; партнерські відносини; проект.

Keywords: public-private partnership; decentralization; concession; partnerships; project.

Постановка проблеми в загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. В умовах реформи децентралізації влади та формування нової моделі публічного управління органи влади в Україні сьогодні все частіше удосконалюють механізми управлінської діяльності та впроваджують нові інструменти взаємодії з іншими суб'єктами економіки. Змінена інституціональна основа суспільства, обумовлена реформою децентралізації, в т. ч. відносини власності та відносини «держава – бізнес», спровокували виникнення принципово нових проблем, вирішенню яких підпорядкована сучасна державна політика управління. Особливо це стосується питань управління тими галузями, які найчастіше знаходяться у державній власності та під державним управлінням (енергетика, транспорт, комунальне господарство і т. ін.). Практика делегування частини функцій з управління та розвитку цих галузей в приватні руки з безпосереднім контролем на місцевому рівні є досить поширеною, оскільки подібна управлінська переорієнтація сприяє з одного боку, розвитку підприємств інфраструктурних галузей, а з іншого боку дає можливість місцевим бюджетам забезпечувати активізацію розширеного відтворення товарів і послуг. Особливо актуальною зазначена політика є по відношенню до тих монопольних державних компаній, які не можуть бути приватизовані через стратегічну та економічну значущість об'єктів інфраструктури. Для усунення цієї проблеми в управлінській практиці розвинутих країн активно використовується концепція державно-приватного партнерства (ДПП).

Аналіз останніх досліджень і публікацій, у яких започатковано розв'язання цієї проблеми і на які спирається автор. Дослідженням проблематики впровадження і розвитку відносин ДПП присвячені праці як закордонних, так і вітчизняних вчених, серед яких необхідно відзначити Б. Данилишина, Н. Бондар, І. Браїловського, Н.Бутенко, Х. Ван Хема, В. Варнавського, С. Грищенка, М. Дерябіну, І. Запатріну, М.Забаштанського, Ю. Копен'яна, Е. Кляйна, К. Магарін'юса, Ф. Оладеінде, В. Павлюка, Е. Сава, Д.Тейсмана, В.Тищенко, П.Шилепницького та багатьох інших.

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми, котрим присвячується дана стаття.

Незважаючи на значну кількість наукових досліджень щодо впровадження державно-приватного партнерства та віддаючи належне зазначеним науковим напрацюванням, слід зазначити, що проблематика розвитку відносин ДПП в умовах децентралізації поки що залишаються не вирішеними остаточно та потребують поглибленого вивчення.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Мета дослідження полягає в обґрунтуванні можливостей та пріоритетів впровадження відносин державно-приватного партнерства в умовах реформи децентралізації влади в Україні.

Виклад основного матеріалу дослідження. Значення ДПП багато в чому обумовлено процесами диверсифікації та ускладнення інструментів і механізмів державного управління в умовах реформи децентралізації, а також недостатністю фінансових ресурсів бюджетів міст та об'єднаних територіальних громад, в той час, як суспільні потреби в інфраструктурних та державних послугах мають тенденцію до зростання. Це обумовлює пошук і впровадження нових форм співпраці між органами публічного управління і приватними господарюючими суб'єктами, а саме механізмів державно-приватного партнерства.

Проведений аналіз історії розвитку державно-приватного партнерства дозволив запропонувати наступну періодизацію її етапів (таб. 1).

Таблиця 1.
Історичні етапи розвитку державно-приватного партнерства

Етап	Період	Характеристика етапу
I	1256 рік - дата надання першої відомої концесії в Іспанії) - до 1761 роки	Етап неінституційного застосування державно-приватного партнерства (в формі концесії), не забезпеченого спеціальними законодавчими актами
II	1761 рік (дата прийняття в Іспанії профільного Королівського Декрету, хоча в інших державах Європи відлік слід вести з початку XIX століття) - 1960-і роки XX століття	Етап законодавчо забезпеченого фрагментарного застосування державно-приватного партнерства (переважно у формі концесії, але також і в формі громадських робіт);
III	1960-ті - 1990-ті роки	Етап інтенсивного зростання інтересу до механізмів і конкретних проектів державно-приватного партнерства в Європі і в інших регіонах світу, масового прийняття законів про державно-приватне партнерство
IV	початок 2000-х років - наш час	Етап значною структурно-функціональної поліформізації моделей і ускладнення відносини державно-приватного партнерств

**Джерело: сформовано авторами за [12]*

Використання механізмів ДПП обумовлено кризовими подіями в національній економіці та публічному управлінні. Держава згідно даної моделі економічних відносин виступає гарантом, організатором, регулятором і замовником проектів територіального розвитку. Проблеми взаємодії державної власності та приватного капіталу постійно знаходяться на межі теорії і практики державного управління і вимагають постійного вдосконалення концептуальної бази партнерства.

Існуюче у вітчизняній та зарубіжній науковій літературі різноманіття підходів до формулювання дефініції «державно-приватне партнерство» та, як результат, досить істотна невизначеність змісту цього поняття є значною мірою наслідком недостатньої його уніфікованості в міжнародних документах і недосконалої деталізації змісту цього поняття в національному законодавстві країн (табл.2).

Таблиця 2.
Визначення ДПП у міжнародних документах та законодавчій базі різних країн

Країна/ організація	Трактування
1	2
Україна	Співробітництво між державою Україна, Автономною Республікою Крим, територіальними громадами в особі відповідних органів державної влади та органів місцевого самоврядування (державними партнерами) та юридичними особами, крім державних та комунальних підприємств, або фізичними особами-підприємцями (приватними партнерами), що здійснюється на основі договору в порядку, встановленому Законом «Про державно-приватне партнерство» та іншими законодавчими актами.[7]
Німеччина	Закріплене договором довгострокове співробітництво державних виконавчих органів, з одного боку, і приватного сектора економіки – з іншого, за якого необхідні для отримання взаємної вигоди ресурси (наприклад, ноу-хау, засоби виробництва, капітал, персонал і т. ін.) вносяться як капітал у спільне підприємство, що створюється в певній організаційно-правовій формі, а наявні ризики проекту оптимально розподіляються й управляються відповідно до компетентності партнерів [4]

1	2
Комітет OECD із наукової та технологічної політики	Будь-які офіційні відносини або домовленості на фіксований / нескінченний період часу, між державними та приватними учасниками, в якому обидві сторони взаємодіють у процесі прийняття рішення і співінвестують обмежені ресурси, такі як гроші, персонал, обладнання та інформацію для досягнення конкретних цілей у певній галузі науки, технології та інновацій [4]
Світовий банк	Угода між публічною і приватною сторонами з приводу виробництва і надання інфраструктурних послуг, що має на меті залучення додаткових інвестицій та є засобом підвищення ефективності бюджетного фінансування [9]
Економічна Рада при ООН	Партнерство між державною організацією і приватною компанією у формі середньо- або довгострокових взаємозв'язків, за якого партнери домовляються працювати в тісному співробітництві один з одним над поліпшенням якості послуг в інтересах населення [15]
Міжнародний валютний фонд	ДПП належить до угод, де приватний сектор постачає інфраструктурні активи та послуги, що традиційно забезпечувались урядом. На додаток до приватної реалізації та фінансування публічних інвестицій, ДПП має дві інші важливі характеристики: 1) акцент на наданні послуг та інвестуванні приватним сектором; 2) суттєвий ризик переходить від уряду до приватного сектору. ДПП залучається в широке коло соціальних й економічних інфраструктурних проектів [16, с. 16]

**Джерело: згруповано авторами*

Класичним визначенням із вищевказаних у таблиці 2 вважається трактування ДПП Світовим банком, специфікою якого є визнання ДПП як інструменту компенсації недоліків ринкової системи.

Більшість вітчизняних дослідників поділяють думки західних дослідників, наприклад, І. Нейкова, яка вважає, що «концепція ДПП може бути реалізована в найважливіших сферах, що зачіпають загальнонаціональні інтереси (соціальна сфера, транспорт, енергетика та ін.), зокрема в інноваційному секторі економіки, і належить до сфери здійснення активної державної промислової політики та реалізації «узгоджувальних» (що стосуються договірної партнерства держави і корпорацій) принципів взаємодії та макророзподілу» [7, с. 156].

На широкому спектрі застосування ДПП наголошують К. Павлюк і С. Павлюк, при цьому визначаючи економічну, політичну, соціальну, гуманітарну та інші сфери суспільної діяльності [8]. Український дослідник Г. Знаменський [3] зазначає, що державно-приватне партнерство (публічно-приватне партнерство) доцільно розглядати як узагальнююче поняття для різноманітних форм партнерства, при цьому він вважає, що «коло конкретних форм партнерства, передбачене Господарським кодексом України, є ширшим, ніж те, що впливає із змісту нині розповсюдженого поняття «ДПП» [3, с. 7].

Загалом погоджуючись із вищезазначеними підходами як можливими варіантами формування та розвитку ефективної державно-приватної взаємодії в умовах децентралізації, не можна обійти увагою їхні недоліки. За умови участі держави можливий ризик обмеження ринкової свободи суб'єктів господарювання. З іншого боку, передача частини регулюючих функцій у розпорядження місцевих органів влади, сформованих на засадах ДПП, пов'язана з ризиком дерегулювання економіки, посилення монополістичних та опортуністичних тенденцій.

Дослідження наукових праць провідних вчених в даній галузі дає змогу зробити наступне узагальнення. З одного боку, партнерство розглядається як співпраця щодо реалізації спільних проектів між органами державної та публічної влади і приватними особами, оформлена у вигляді контракту. Другий підхід заснований на тому, що партнерство - більш комплексна конструкція, при цьому наявність контракту не є обов'язковою. На основі проведених досліджень до ознак публічно-приватного партнерства ми можемо віднести:

- реалізацію певної публічної місії (будівництво і експлуатація публічних споруд, управління публічними службами);
- можливість реалізації цієї місії через приватне підприємство, залишаючи при цьому економічну і фінансову відповідальність держави;
- реалізацію місії в рамках стабільних і тривалих відносин партнерів;
- реалізацію місії на умовах взаємності ризиків між публічною владою і приватними партнерами.

З точки зору виникнення ризиків для органів публічної влади в умовах децентралізації можна припустити наступні:

- втрата контролю над об'єктами муніципальної та державної власності;

- зміни законодавства та політичної ситуації;
- недостатній рівень кваліфікації державних чиновників;
- розбіжність інтересів і цілей органів державних влади та приватного підприємця;
- ризик вибору несумлінного партнера.

Серед ризиків для приватних бізнес-структур можна зазначити:

- помилки проектування і будівництва;
- неможливість дотримання фінансових зобов'язань;
- підвищена інфляція і валютні коливання;
- руйнування об'єктів експлуатації;
- зниження або втрата попиту споживачів на вироблені продукцію або послуги.

Специфічні види ризиків для суб'єктів ДПП призводять до ускладнення партнерських відносин і негативно позначаються на результаті співпраці. Для просування своїх інтересів і придбання максимальної вигоди при реалізації проекту ДПП, суб'єкти приватного бізнесу зацікавлені у розвитку цих відносин для отримання держпідтримки, але, з іншого боку, обмежують вплив державних органів влади на систему управління при реалізації спільних проектів. Так формується система складних взаємин учасників партнерських відносин між органами публічної влади та приватним бізнесом, які повинні визначити механізми фінансування і сформулювати методи управління спільними проектами, визначити ставлення до власності, в т. ч. спільної.

Для вирішення соціально-економічних завдань розвитку суспільно значущих галузей в умовах децентралізації особливе місце має займати різноманітність форм ДПП, спрямованих на розвиток ефективної співпраці держави і бізнесу. Сучасний інститут державно-приватного партнерства функціонує на базі таких основних моделей (табл.3).

Таблиця 3. Базові моделі ДПП

Тип моделі	Основні характеристики	Власність	Управління	Фінансування
Модель оператора	Характеризується чітким розподілом відповідальності між партнерами, але контрольну функцію виконує держава	Приватна/державна	Приватне	Приватне
Модель кооперації	Партнерство реалізується через спільне підприємство держави і приватного партнера	Приватна/державна	Приватна/державна	Приватна/державна
Модель концесії	Використовується в галузях АПК з тривалим терміном реалізації інвестиційного проекту	Державна	Приватна/державна	Приватна/державна
Модель договірної	Доцільно використовувати в II сфері АПК, в якій інвестиції направлені на зниження поточних витрат	Приватна/державна	Приватна	Приватна
Модель лізингу	Доцільно використовувати для III сфери АПК, оскільки лізингова форма партнерства застосовується місцевими органами влади із приватними партнерами	Приватна	Приватна/державна	Приватна/державна

**Джерело: [1;6]*

Слід зазначити, що публічна влада може приймати максимально пряму участь в реалізації проектів, оскільки здатна виконувати функції проектування, фінансування, будівництва, відновлення, експлуатації, пошуку, обслуговування, виконання договорів. Щодо джерел фінансування ДПП, воно може здійснюватись за рахунок: фінансових ресурсів приватних партнерів, запозичених ресурсів, коштів державного і місцевих бюджетів та інших джерел. В контексті зазначеного вважаємо доцільним погодитись із І. Запатріною [2], яка вважає, що переконання, за яким проекти ДПП можуть бути реалізовані майже виключно за рахунок ресурсів приватного партнера, є помилковим, адже навіть у розвинених країнах участь державних інвестицій в таких проектах є обов'язковою. Позитивними моментами даної співпраці є державна підтримка та гарантії.

За умови використання експлуатаційної моделі приватний економічний суб'єкт покладає на себе обов'язки по частковій або повній експлуатації будь-якого об'єкта, що належить державі або громаді, і отримує

від держави винагороду. При концесійній моделі приватний економічний суб'єкт здійснює роботу чи надає певні послуги безпосередньо кінцевим споживачам (наприклад, членам ОТГ) і отримує, таким чином, право безпосередньо фінансувати свої витрати з винагороди або плати за користування. При коопераційній моделі (в економічній літературі використовується також термін «суспільна модель») громадські функції покладаються на спільне підприємство, яке створюється державним партнером разом з одним або кількома приватними компаніями.

Аналіз стану впровадження відносин ДПП в Україні дозволяє зробити наступні висновки. Згідно даних центральних та місцевих органів виконавчої влади в Україні станом на 01.01.2020 на засадах ДПП укладено 187 договорів, з яких реалізується 52 договори (34 – договори концесії, 16 – договори про спільну діяльність, 2 – інші договори), 135 договорів не реалізується (4 договори – закінчено термін дії, 18 договорів – розірвано, 113 договорів – не виконуються) [13]. На сьогодні існують певні проблеми, що є перешкодою активізації застосування механізму державно-приватного партнерства в АПК України. До них доцільно віднести наступні:

- недосконала регуляторна політика (оподаткування, тарифи, дозвільна система, непрозорість тощо);
- відсутність відповідної інституційної інфраструктури (підготовка, відбір, моніторинг реалізації проектів ДПП);

- недосконала система державної підтримки, нерозвиненість механізмів ДПП;
- недосконале нормативно-правове та методичне забезпечення відбору та реалізації проектів ДПП.

В Україні ще у 2013 р. Розпорядженням Кабінету Міністрів України була затверджена Концепція розвитку державно-приватного партнерства в Україні на 2013–2018 рр. (Розпорядження від 14 серпня 2013 р. № 739-р), у якій розглянуто проблему партнерства загалом в Україні, виокремлено причини уповільнення розвитку державноприватного партнерства, наведено проблеми надання державної підтримки у цій сфері, представлено завдання Концепції та її мету, висвітлено особливості державної фінансової підтримки державно-приватного партнерства, а також установлено очікувані результати реалізації Концепції. [5]

Окремого розгляду потребує дієве нормативно-правове поле у формі законів, нормативно-правових актів та постанов, що регулюють реалізацію проектів ДПП. Основними законами, що регулюють відносини ДПП, є Закони України «Про управління об'єктами державної власності», «Про угоди про розподіл продукції», «Про концесії», «Про фінансовий лізинг», «Про державно-приватне партнерство».

В Україні відсутні гарантії подовження реалізації бюджетних програм на середньо - та довгострокову перспективу, що робить неможливим здійснення бюджетної підтримки на весь строк реалізації проекту ДПП у відповідності з умовами, що передбачені в контракті. Відсутня також і методологія надання державної підтримки ДПП. Підходи до надання державних гарантій для реалізації місцевих проектів ДПП не відповідають ідеології ДПП. Наявність граничного рівня загального обсягу місцевого боргу та гарантованого органом місцевого самоврядування боргу як середньорічного індикативного прогнозного обсягу надходжень бюджетів розвитку місцевих бюджетів обмежує можливості залучення місцевих запозичень і місцевих гарантій [1].

Новий Закон України «Про концесію» від 03.10.2019 визначає правові, фінансові та організаційні засади реалізації проектів, що здійснюються на умовах концесії, з метою модернізації інфраструктури та підвищення якості суспільно значущих послуг. Також ним визначені особливості концесії певних об'єктів, які раніше регулювалися окремими законами (наприклад, концесія на будівництво автомобільних доріг). Він визначає концесію не просто як договір, а як форму державно-приватного партнерства, при якій держава передає інвестору право на:

- створення і / або будівництво (нове будівництво, реконструкцію, реставрацію, капітальний ремонт та технічне переоснащення);

- і / або управління (користування, експлуатацію, технічне обслуговування) об'єктом (об'єктами) концесії;

- і / або надання суспільно значущих послуг [11].

Згідно зазначеного Закону договори концесії не можуть укладатися за такими видами діяльності:

- пошук, розвідка родовищ корисних копалин та їх видобування;

- машинобудування;

- керування нерухомістю.

У той же час перелік видів діяльності, для яких можливі договори концесії, доповнюється сферою суспільно значущих послуг, тобто спрямованих на забезпечення суспільних інтересів і потреб, які зазвичай повинні забезпечувати органи державної влади, органи місцевого самоврядування або державні, комунальні підприємства, установи, організації, господарські товариства на господарську діяльність яких вирішальний вплив справляє держава, територіальна громада або Автономна Республіка Крим [11]. Крім цього, Законом розширюється коло учасників концесійних відносин, до яких, крім концесіодавця, концесіонера та претендента, також належать користувачі об'єктом концесії, кредитори, незалежні експерти та радники.

Державна політика підтримки ДПП в Україні спрямована, перш за все, на інституціональний підхід щодо вирішення цього питання. Так, створено у 2016 р. Проектний офіс з розвитку державно-приватного партнерства з метою активізації розвитку державно-приватного партнерства в Україні. Офіс відкрито при Міністерстві інфраструктури України за підтримки Фонду “Western NIS Enterprise Fund” (“WNISEF”) (США). У 2019–2020 рр. Уряд України планував дати старт роботі Агенції з питань державно-приватного партнерства [5], що й було зроблено 13 березня 2019 р. Основною функцією Агенції є здійснення заходів, спрямованих на

підготовку до реалізації в Україні якісних та інвестиційно-привабливих проектів ДПП у різних сферах економіки. Окрім цього, Агенція організовує заходи, направлені на підвищення інституційної спроможності органів місцевого самоврядування у сфері ДПП.

В умовах реалізації реформи децентралізації влади в Україні нами визначено стратегічні напрями, що можуть знайти відображення в програмних документах, спрямованих на підтримку та розвиток ДПП.

Так, 1 напрям полягає в розробці ефективних механізмів впровадження проектів ДПП на основі вдосконалення нормативно-правового забезпечення.

2 напрям передбачає активізацію зусиль держави на фінансових механізмах ДПП та впровадженні організаційно-адміністративних заходів.

3 напрям - орієнтація на інноваційні заходи, що передбачають невеликий обсяг фінансування, але здатні бути мотиваційним фактором за- діяння суб'єктів малого підприємництва до взаємодії.

4 напрям – пріоритет належить інноваційним напрямкам, використанню інвестиційних інструментів, орієнтацію на реалізацію інфраструктурних проектів із залученням до цього процесу підприємств малого та середнього бізнесу.

Водночас вважаємо доцільним зазначити, що, зважаючи на багатокомпонентність цілей ДПП, сценарії активізації відносин ДПП в умовах децентралізації можуть бути такими:

- бюджетно-фінансовий, в основі якого лежить ідея пріоритетного розвитку тих секторів економіки, які в близькій перспективі забезпечать значне збільшення рівня бюджетної самозабезпеченості;

- ресурсний, що орієнтується на максимальне використання природних можливостей конкретної території, що належить місцевій громаді (грунтових, природно-кліматичних, рекреаційних ресурсів);

- інвестиційний, спрямований на підвищення інвестиційної привабливості для широкого залучення як вітчизняних, так і зарубіжних інвесторів з метою модернізації виробничого потенціалу ;

- інноваційний, що припускає істотні зміни в механізмах і структурі економічного зростання, причому його основним джерелом повинні стати результати використання досягнень науково-технічного прогресу.

У цьому контексті визначення регулюючих пріоритетів дозволить забезпечити реалізацію найбільш ефективних проектів ДПП.

Висновки. Адміністративна реформа в Україні та напрямки щодо вдосконалення системи державного управління в умовах децентралізації влади визначають, в тому числі, і актуальність реалізації перспективних інвестиційних проектів на умовах державно-приватного партнерства. Це дасть змогу підвищити ефективність державного управління в таких сферах суспільних відносин, як житлово-комунальне господарство, освіта, охорона здоров'я, будівництво, державне управління в сфері транспортної інфраструктури та знайшло закріплення в ряді нормативних і програмних документів.

Література.

1. Вінник О.М. Управління державно-приватним партнерством при використанні його акціонерної форми. *Вісник Академії правових наук України*. 2010. № 2. С. 112-120.

2. Запатріна І. В. Публічно-приватне партнерство в Україні: перспективи застосування для реалізації інфраструктурних проектів і надання публічних послуг. *Економіка і прогнозування*. 2010. № 4. С. 62–86.

3. Знаменський Г. Державно-приватне партнерство: український варіант. *Юридичний вісник України*. 2009. № 39 (26 вересня – 2 жовтня). С. 7.

4. Кнупфер В. Государственно-частные партнёрства (ГЧП) в контексте использования современных форм управления комплексами недвижимости. URL : <http://www.duma.gov.ru/5knpfer.htm>.

5. Комарницька Г.О. Вітчизняний досвід державно-приватного партнерства в умовах розвитку інвестиційно-інноваційної діяльності. *Причорноморські економічні студії*. 2019. Вип.44. С.43-48.

6. Кулагін С. Модели государственно-частного партнерства в экономическом механизме национального АПК: теория и методология. *Весті БДПУ*. Серія 2. 2015. № 1. С. 69–73.

7. Нейкова І. С. Державно-приватне партнерство як складова інвестиційного механізму інноваційного розвитку. *Науковий вісник Національного університету ДПС України (економіка, право)*. 2010. № 1 (48). С. 152–160.

8. Павлюк К. В., Павлюк С.М. Сутність і роль державно-приватного партнерства в соціально економічному розвитку держави. *Наукові праці КНТУ. Економічні теорії*. 2010. № 17. С. 10–20.

9. Перспективы развития государственно-частного партнерства в Украине. Заседание «Юридического пресс-клуба». URL: <http://www.press-club.org.ua/index.php?option>.

10. Про державно-приватне партнерство : Закон України від 1 липня 2010 року № 2404-VI. URL: <http://www.president.gov.ua>.

11. Про концесію: Закон України від 3 жовтня 2019 р. № 155-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua>

12. Сімак С.В. Інституційний розвиток публічно-приватного партнерства: досвід країн світу. *Вісник Академії митної служби України*. Серія: Державне управління. Дніпропетровськ: Вид-во Академії митної служби України, 2015. – № 2 (13). – С. 103-112.

13. Стан здійснення державно-приватного партнерства в Україні. Офіційний сайт Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України URL: <http://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=ukUA&id=9fc90c5e-2f7b-44b2-8bfl-ffb7ee1be26&title=StanZdiisnenniaDppVUkraini>

14. Шилепницький П. І. Державно-приватне партнерство: теорія і практика: монографія. Чернівці, 2011. 455 с.

15. Private Participation in Infrastructure Projects Database / The World Bank Group. URL : <http://ppi.worldbank.org/resources>

References.

1. Vinnik, O.M. (2010), "Management of public-private partnership when using its shareholder form", *Bulletin of the Academy of Law Sciences of Ukraine*, vol.2, pp.112-120.
2. Zapatrina, I.V. (2010), "Public-Private Partnership in Ukraine: Prospects for Implementation of Infrastructure Projects and Public Services", *Economics and forecasting*, vol.4, pp.62-86.
3. Znamenskiy, G. (2009), "Public-private partnership: the Ukrainian option", *Legal Bulletin of Ukraine*, vol. 39 (September 26- October 2), p.7.
4. Knuepfer, Werner (2010), 'Public-private partnerships (PPP) in the context of the use of modern forms of management of property complexes', available at: <http://www.duma.gov.ru/sobstven/analysis/corporation/161007/5knupfer.htm> (Accessed 2 March 2020).
5. Komarnytska, G.O. (2019), "Domestic experience of public-private partnership in conditions of development of investment and innovation activity", *Black Sea Economic Studies*, vol.44, pp. 43-48.
6. Kulagin, S. (2015), "Models of public-private partnership in the economic mechanism of national agroindustrial complex: theory and methodology", *Bulletin BDPU*, vol.2(1), pp. 69-73.
7. Neykova, I.S. (2010), "Public-private partnership as a component of investment mechanism of innovative development". *Scientific Bulletin of the National University of the State Tax Service of Ukraine (Economics, Law)*, vol. 1(48), pp. 152-160.
8. Pavlyuk, K.V. and Pavlyuk, S.M. (2010), "The essence and role of public-private partnership in the socio-economic development of the state". *Scientific works of KNTU. Economic theories*, vol.17, pp.10-20.
9. Legal Press Club Meeting (2016), "Prospects for the development of public-private partnership in Ukraine", available at: <http://www.press-club.org.ua/index.php?option> (Accessed 3 Feb 2020)
10. The Verkhovna Rada of Ukraine (2010), The Law of Ukraine "On public-private partnership", available at: <https://zakon.rada.gov.ua> (Accessed 3 Feb 2020).
11. The Verkhovna Rada of Ukraine (2019), The Law of Ukraine "On concession", available at: <https://zakon.rada.gov.ua> (Accessed 3 Feb 2020).
12. Simak, S.V. (2015), "Institutional development of public-private partnership: experience of the countries of the world", *Bulletin of the Ukrainian Customs Service Academy. Series: Public Administration*. Dnepropetrovsk: View of the Customs Academy Service of Ukraine, vol. № 2 (13). pp. 103-112.
13. Official site of the Ministry of Economic Development, Trade and Agriculture of Ukraine. "State of implementation of public-private partnership in Ukraine", available at: <http://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=ukUA&id=9fc90c5e-2f7b-44b2-8bf1-1ffb7ee1be26&title=StanZdiisnenniaDppVUkraini> (Accessed 3 Feb 2020).
14. Shylepnytskyi, P.I. (2011), "Derzhavno-privatne partnerstvo: teoriya i praktika" [Public-private partnership: theory and practice]. Chernivtsi, Ukraine.
15. The World Bank Group "Private Participation in Infrastructure Projects Database", available at: <http://ppi.worldbank.org/resources> (Accessed 4 March 2020)

Стаття надійшла до редакції 12.03.2020 р.